

1848 İHTİLALİ'NDEN SONRA EFLAK'IN YENİDEN YAPILANMASINA DAİR BİR DEĞERLENDİRME: STİRBEİ'İN MÜESSES NİZÂM ARAYIŞLARI (1849-1851)

Süheyla Yenidünya Gürgey^{1*}

¹ Dr., Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

*suheylayenidunya@trakya.edu.tr

+ORCID: 0000-0002-0411-1635

Öz- 1848 İhtilali, Eflak ve Boğdan'ı geniş ölçüde etkileyen siyasî ve sosyal kırılmalara neden olmuştur. Bölgedeki kaygı verici gelişmeler, tabii olarak hukuken hükümlerlik hakkı bulunan Osmanlı Devleti'ni ve eski antlaşmalar kapsamında garantörlük hakkı bulunan Rusya'yı doğrudan ilgilendirmekteydi. İhtilale müdahale eden Rusya ve Osmanlı Devleti ihtilali sonlandırmış ve imzaladığı Balta Limanı Mukavelesi ile iki devletin kontrolü altında Memleketeyn'i yeniden düzenlemeyi amaçlamışlardı. Ancak her iki devletin askerinin Eflak topraklarında bulunduğu 1849-1851 yılları Eflak için yeniden yapılanma sürecini getirirken Osmanlı ve Rusya Devleti için yeni bir rekabet alanı oluşturmuştur. Balta Limanı Mukavelesi şartları muvacehesinde Osmanlı-Rus ortak kararıyla Eflak Voyvodalığı'na Barbu Dimitrie Stirbei atanmıştır. Bu çalışma kapsamında öncelikle Eflak'ın reorganizasyonunda bağlayıcı hükmü bulunan Balta Limanı Mukavelesi'nin tahlili yapılacaktır. Ayrıca Stirbei'in Eflak'ta hala var olan ihtilal ruhunu teskin etmek, idarî, askerî, malî ve toplumsal anlamda beyliğe çeki düzen vermek, siyasî ve toplumsal fay hatlarındaki kırılmaların yaralarını sarmak üzere önerilerinin içeriği incelenecektir. Bununla birlikte söz konusu tekliflerin Osmanlı Devleti nezdinde nasıl karşılık bulduğu da değerlendirmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler – Stirbei, 1848 İhtilali, Eflak, Rusya, Osmanlı Devleti.

AN EVALUATION OF THE REORGANIZATION OF WALLACHIA AFTER THE REVOLUTION OF 1848: STIRBEI'S QUEST FOR AN ORDER (1849-1851)

Abstract – The Revolution of 1848 significantly disrupted the political and social structures of Wallachia and Moldavia. Disconcerting developments in the region directly concerned the Ottoman Empire and the Russian Empire because the former had the right to govern the region by law while the latter had the right to be guarantor under the old treaties. Both empires intervened in the revolution and ended it with the signing of the Treaty of Balta Liman. However, both states had military presence in the territory of Wallachia between 1849 and 1851. While this meant competition for them, it meant restructuring for Wallachia. Pursuant to the Treaty of Balta Liman, Barbu Dimitrie Stirbei was appointed to the Wallachia Voivodeship by the joint decision of the Ottoman Empire and the Russian Empire. This study will analyze the binding provisions of the Treaty of Balta Liman concerning the reorganization of Wallachia. It also addresses Stirbei's proposals to soothe the revolutionary spirit of Wallachia, to carry out administrative, military, financial and social reforms, and to address wounds along the political and social fault lines that are the result of the Revolution. However, it will be tried to evaluate how the said proposals corresponded to the Ottoman Empire.

Keywords – Stirbei, Revolution of 1848, Wallachia, Russia, Ottoman State.

Giriş

Romen toplumu, idarî ve sosyo-ekonomik açıdan XIX. yüzyılda savaş-ihtilal-ıslahat üçgeninde şekillenen çok katmanlı ve kapsamlı bir dönüşüme tanıklık etmiştir. Memleketeyn'deki değişim sürecini tetikleyen müteselsil gelişmelerin temelinde, Avrupa devletleri, Rusya ve bilhassa bölgenin hukuken hükümrânı olan Osmanlı Devleti arasındaki güç dengesi belirleyici olmuştur. Eflak ve Boğdan'daki siyasî, askerî ve sosyo-ekonomik düzen açısından önemli kırılma noktalarından biri 1848 İhtilali'dir. İsyanın bitmesinin akabinde Osmanlı Devleti ve Rusya arasında ortak askeri ve idari kontrolün esaslarını belirlemek üzere imzalanan Balta Limanı Mukavelesi (1 Mayıs 1849) kapsamında Eflak ve Boğdan 1849-1851 yılları arasında Osmanlı-Rus askeri ve komiserlerinin denetiminde yönetilmiştir. Eflak Voyvodalığına ise Barbu Dimitrie Stirbei (hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Iorga, 1910: s. 9-32) atanmıştır*. Bu çalışmanın odak noktasında ise 1848 İhtilali'nin Eflak'ta yarattığı tahribatı gidermek için Voyvoda Stirbei'in Osmanlı Devleti'ne 1849-1851 yılları arasında sunduğu çözüm önerileri ve bu kapsamdaki faaliyetleri yer almaktadır. Onun kaleminden dökülen satırlar, Eflak'ta kronikleşmiş sorunlara dair önemli ayrıntılar sunmaktadır. Eflak voyvodasının Bâbüali'yle yaptığı yazışmalar, esnek ve katılımcı bir yönetim anlayışına sahip olan Osmanlı Devleti'nin bölgeyi sarsan 1848 İhtilali'ne nasıl bir idarî cevap verdiğine yönelik tespitlere de elverişli bir zemin oluşturmaktadır. Bu bağlamda, makalede ele alınan gelişmelere dair daha net bir görünüm elde etmek için Eflak'ı 1848 İhtilali'ne götüren sürece ve Stirbei'i iktidara taşıyan koşullara öncelikli olarak değinmek yerinde olacaktır.

Eflak ve Boğdan coğrafyası, XVIII. yüzyıl başlarından itibaren Osmanlı Devleti ile Rusya arasında beliren siyasî-askerî rekabetin merkezinde yer almıştır. Rusya öncelikle diplomatik yollarla Memleketeyn üzerindeki haklarını genişletmiş ve o doğrultuda da Osmanlı Devleti üzerinde baskılarını artırmıştır. 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması, 1779 Aynalı Kavak Tenkihnamesi, 1783 Senedi, 1802 Fermanı'nın her biri Rusya'nın bu amacına ulaşmasında hukukî dayanak noktaları olmuşlardı (Yenidünya Gürgen, 2018: s. 148). Daha sonraki süreçte ise Eflak ve Boğdan üzerindeki söz konusu rekabette taraflar arasındaki üstünlüğü sadece antlaşmalar veya tek taraflı tavizler değil, savaşlar ve isyanlar sonucunda dayatılan antlaşmalar ve işgaller belirledi (Uyanık, 2018: 155-174).

Bu kapsamda değerlendirilebilecek 1806-1812 Osmanlı Rus Savaşı'na konu olan problem alanlarını, Bükreş Antlaşması (1812) ortadan kaldıramadı. Rusya'nın, 1821 Rum İsyamı'yla başlayan müteselsil olumsuzlukları bahane ederek Osmanlı Devleti'nin bölgedeki hükümrânlık haklarını zedelemesi ise 1827-28 Osmanlı-Rus Savaşı, Edirne Anlaşması (1829) ve devamındaki gelişmelere münceer oldu. Edirne Antlaşması'nın Ek Mukavelesi'nin 4. maddesine göre Eflak-Boğdan ve Silistre, savaş tazminatı olan 10.000.000 Macar altını tamamen ödeninceye kadar rehin olarak Rusya'da kalacaktı (Turan, 1951: 139-140). Söz konusu madde uyarınca Memleketeyn 1834 yılına kadar Rus işgali altındaydı. Bu dönemde Rusya'nın Memleketeyn'de kalıcı olarak yerleşmesini sağlamaya yönelik uyguladığı strateji doğrultusunda attığı adımlar aslında onun için sonun başlangıcı oldu. Rus işgali altında kabul edilen ve bir çeşit anayasa niteliği taşıyan ancak köylüye birçok angarya yüklediği ve toprak sahiplerini kayırdığı için Eflak ve Boğdanlılar tarafından demir bir boyunduruk olarak görülen (Berindei, 1999: s. 133) "*Regulamentul Organic/Memleket Nizâmnamesi*" (BOA, Nizâmat Defterleri 38/36, Negulescu-Alexianu, 1944: I) ilan edildi. İki milyonluk toplam nüfusun yaklaşık %95'ini oluşturduğu tahmin edilen köylüler, nizâmnâmenin uygulanmasından bu yana ekonomik koşullarının sürekli kötüleştiğine tanık oldular. Bu durum sık sık kırsal nüfusun itaatsizliğine yol açtı. Tabanda başlayan hoşnutsuzluk dalgası, toplumun diğer tüm katmanlarını da kuşatacak biçimde genişledi (Cerchezanu, 2019: s. 56). Söz konusu Rus işgalinin ağır faturası ve Regulamentul Organic'le birlikte ortaya çıkan memnuniyetsizlikler, Eflak Boğdan'da 1848 İhtilali'nin fitilini ateşleyen başlıca etkenlerdir. 1840'lardan itibaren, genç liberal boyarlar, köylülerin koşullarını iyileştirmeyi amaçlayan bir reform planı üzerine çalışmaya başladılar. Bu yıllarda Aleksandru Ghica Boğdan, Gheorghe Bibescu ise Eflak voyvodasıydı.

Eflak ve Boğdan'da 1848 İhtilali'ne zemin hazırlayan bir diğer faktör ise sayıları, güçleri hızla artan ve büyük siyasî nüfuz elde eden toprak sahipleri ve bunların gittikçe Batı'ya, bilhassa Fransa'ya açılan çocuklarından oluşan orta sınıftı (Karpas, 1994: X, s. 468-469). Bu sınıfın önde gelen temsilcileri Iancu Bălăceanu, Brătianu ve C. A. Rosetti gibi bazıları Paris'te ilk temaslarını kurarken Fransız entelektüellerle de aynı siyasî ortamda bulundular. Fransız deneyiminin Romen elitleri üzerinde derin etkileri oldu. 1845'te A. G. Golescu ve C. A. Rosetti ve 1846'da Nicolae Bălcescu'nun katılımından sonra Fransa'daki Romenlerden oluşan topluluk daha dinamik bir hüviyet kazandı (Cerchezanu, 2019: s. 76). Böylelikle Fransa'ya geldikleri ilk zamanlarda Romen orta sınıfından bu kimseler Paris'te

* Stirbei'in ilk voyvodalık dönemi 1853 yılında patlayan Kırım Savaşı hasebiyle yaşanan Rus işgaline kadar devam etmiştir (1849-1853). 1854 yılında Rusya'nın geri çekilmesi üzerine tekrar voyvodalık makamına oturmuştur (1854-1856).

liberal entelektüel çevrelere dahil oldular. Bundan sonra kendilerini Avrupa'nın bir parçası olarak kabul eden "Forty-Eighters/Kırksekizlikler" olarak da adlandırılacaklardı. (Hitchins, 2011:231-232).

1846 yılına gelindiğinde ise muhalefeti susturmayı başaran Boğdan Voyvodası Aleksandru Ghica'nın aksine Prens Bibescu ise iktidarına dokunulmaması kaydıyla bazı reformları yapmaya hevesli görünüyordu. Bu politika sayesinde, muhalif bir odak haline gelebilecek liberal boyarları kendi tarafına çekmeyi umuyordu. Ancak 1846'da iktidarın yörüngesinde olan itaatkâr bir meclisin açılması, reform isteklilerini sükût-ı hayale uğrattı. Bu meclis çatısı altında reform taleplerini kabul ettirmek şöyle dursun ağır bir siyasi sansüre tabi tutulmuşlardı. Siyasi sansüre yanıt olarak, hiciv, şiir ve tiyatro broşürleri gibi alternatif kültürel-sanatsal ifade biçimlerini araçsallaştırdılar. Aynı zamanda bu tip kültürel organizasyonlar Societatea română (Romanya Topluluğu) Societatea studenţilor români din Paris (Paris Rumun Öğrencileri Derneği) gibi siyasi kulüplerin sivil faaliyetleri için mükemmel bir perde haline geldi (Cerchezeanu, 2019: s. 75). Resmi olarak eğitim ve pedagojik konulara odaklanan ikincisi aslında Frăția/La Fraternite (Kardeşlik) gizli organizasyonunun bir koluydu. Ion Ghica, Nicolae Bălcescu ve Christian Tell tarafından 1843 yılında Bükreş'te kurulan bu topluluk (Maciu, 1971: s. 384) Eflak'taki 1848 İhtilali'nin mimarı olarak kabul edilmektedir

Eflak'ta bu gelişmeler yaşanırken Şubat 1848'de Fransa'da ihtilal patlak verdi. Dalga dalga Avrupa'yı saran gelişmeler, ihtilaller coğrafyası olarak bilinen Memleketeyn'de de çok kısa sürede karşılığını buldu. Boğdan Voyvodası Mihail Sturdza sert tedbirlerle isyanı daha başlamadan sona erdirdi (Bîrbudak, 2014: s. 26). Ancak Bibescu Eflak'ta bu kadar şanslı olamadı. Fransa'da uzun yıllar eğitim gören ve tutkulu birer düşünürden eylemciye dönüşen genç Nicolae Bălcescu, Ion Brătianu, Constantin Rosetti gibi elitler kısa sürede isyan ateşinin fitilini yaktılar. Sayıları gittikçe artan aydınlar, sosyal ve siyasî haklar temin etmek için giriştikleri hamleleri nihayet 1848 yılında çok taraflı millî bir harekete dönüştürebilmişlerdi. Hareketin esas amaçlarından biri, artık yetersiz hale gelen ve Rusya'nın Eflak'ta etkisini arttırmak için istismar ettiği Regulamentul Organic'i kaldırarak yerine millî bir yasa koymaktı (Karpas, 1994: X, 468-469).

9 Haziran'da Christian Tell, Heliade Rădulescu, Ştefan Golescu, Şapcă ve Nicolae Pleşoianu'nun katılımıyla Islaz'da bir meclis toplanmıştır. Nihayetinde bireysel özgürlükler, iyi kurumlara olan inanç ve devlet-halk ilişkisinde halka daha

etkin rol biçilmesini içeren ve bu özellikleriyle 1848 Avrupa liberal aydınlarının karakteristik programlarının benzeri olan 22 maddelik Islaz bildirisi yayımlanmıştır (Hitchins, 2011: s. 241). Eflak Voyvodası Gheorghe Bibescu, "Islaz Islahatçı Programı"nı kabul ettiğini ilan etmişse de Rus konsolosluğunun baskıları neticesinde bir müddet sonra görevinden ayrılmıştı. Metropolit Neofit II, Christian Tell, Ion Heliade Rădulescu, Ştefan Golescu, Gheorghe Magheru ve Gheorghe Scurti, C. A. Rosetti, Nicolae Bălcescu, Alexandru G. Golescu ve Ion Brătianu'dan oluşan İhtilal Hükümeti idareyi ele almıştı (Cerchezeanu, 2019: s. 76).

Osmanlı idaresi ise Eflak ve Boğdan'da yaşanan gelişmelerden rahatsız olmakla birlikte ılımlı bir politika izleme eğilimi göstermiştir. Ancak yaşananlar karşısında bölgeye müdahale etme fırsatını yakalayan Rusya, 1829 tarihli Edirne Antlaşması'nın 5. maddesine aykırı bir biçimde Osmanlı Devleti'nin elinde bulunan yetkileri gasp etmiş ve Temmuz 1848'de kuzeyden işgal hareketini başlatmıştır. Rusya Eflak'a müdahale edince Bâbüali Süleyman Paşa ve daha sonra Keçecizâde Fuad Paşa'yı Bükreş'e göndermiştir (Pala, 2009: s. 47-48). Rusya'nın baskılarından dolayı ihtilalci zümre ile müzakereleri ilerletme fırsatı bulamayan Osmanlı Devleti, Rifat Paşa komutasında bir birlik ile Eflak'a asker sokmuştur. 25 Eylül 1848'de Bükreş'in kontrolü Osmanlı ordusuna geçmiş ve ihtilalci yöneticilerin tutuklanmasıyla ihtilal hareketi sona ermiştir. Böylece Memleketeyn'de Osmanlı Devleti ve Rusya'nın ortak himayelerinde ve kontrollerinde 1851 yılına kadar devam edecek olan bir süreç başlamış ve bu sürecin ilk yansıması Balta Limanı Antlaşması (1 Mayıs 1849) olmuştur.

Balta Limanı Mukavelesi

Memleketeyn'de Rusya ve Osmanlı Devleti'nin kontrolünde iç uzlaşımın ve istikrarın yeniden sağlanması için taraflar arasında 1 Mayıs 1849 tarihinde Balta Limanı Mukavelesi imzalanmıştır. 7 maddeden oluşan bu mukavelede (BOA, Y. EE. 41/145) 1831 yılında Eflak, 1832 yılında Boğdan için ilan edilen ancak Osmanlı Devleti'nin 1834 yılında Petersburg Anlaşması ile kabul ettiği (Uyanık, 2018: s. 309) Regulamentul Organic/Memleketeyn Nizâmnamesi'ndeki hükümler genel manada kabul edilmiştir. Ancak mukavelede 1. ve 2. maddeleri ile 1831 Nizâmnamesi'nde yer alan voyvoda seçimi, görev süreleri ve boyar meclislerine ait olan hükümler değiştirilmiştir. Diğer 5 maddeyle de mukavele süresince geçerli olacak özel şartlar belirlenmiştir.

Romenlerin ilk teşkilat yasası veya anayasası olarak nitelenen Regulamentul Organic'te belirlenen esaslar uyarınca voyvodalar, Genel Meclis tarafından seçiliyordu. Voyvoda

olabilmek için ise adayların Memleketeyn'de doğmaları, babalarının Memleketeyn'in yerlilerinden olması, soyluluklarının en azından dedelerinden tevarüs etmeleri ve 40 yaşını doldurmuş olmaları şart koşulmuştu. Yalnızca Logofet, Vornik, Hetman ve Vestiar rütbelere (Eflak ve Boğdan'ın yönetim hiyerarşisindeki en üst düzey kadrolarda bulunan bu görevliler hakkında bk. Uyanık, 2018: s. 369-371) haiz olan veya bu rütbelere karşılık gelen dereceye sahip en yetenekli kimseler arasından voyvoda seçilebilecekti. Voyvodalar 1829 Edirne Antlaşması'nda belirlenen şekliyle kayd-ı hayat şartıyla görevde kalabileceklerdi. Ayrıca voyvodalık babadan oğula geçebilecek, iş başındaki voyvoda öldüğünde, istifa ettiğinde veya diğer nedenlerden dolayı görevinden uzaklaştırıldığında, en büyük oğlu voyvoda olarak kabul edilecekti. Oğulun voyvodalığını meşrulaştırmak için oy çoğunluğunun sağlandığı seçimler yapılacak ve diğer gerekli prosedürler yerine getirilecekti (BOA, Nizâmat Defterleri 38/36, s. 69).

Balta Limanı Mukavelesi'nde, adayların voyvoda olabilmesi için seçim yapılması şartı lağvedilmiş ve atama usulü getirilmişti. Voyvodalar, Osmanlı Devleti ve Rusya'nın ortak kararı sonucunda atanacaktı. Yine voyvoda olabilmek için 1831 Nizâmnamesi'nde yer alan özel şartlar kaldırılmış, voyvoda olacak kişinin itibar sahibi olması yeterli görülmüştür. Bir diğer önemli değişiklik ise voyvodalığın süresinin 7 yıl olarak sınırlandırılması olmuştur (Madde 1) (BOA, Y. EE. 41/145). Balta Limanı Mukavelesi'nde voyvoda seçimlerinin kaldırılması, aynı zamanda bu konudaki yerleşmiş bir geleneğin yani boyarların iradesinin de lağvı anlamına geliyordu. Voyvodalık için eski antlaşmalarla getirilmiş özel koşulların iptali ve yalnızca "itibar sahibi olması" ibaresiyle muğlak bir tanımın getirilmesi ise aday belirleme sürecinde Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki rekabeti şiddetlendirecek mahiyettedir. Zira Eflak veya Boğdan voyvodalarının bağılılığının sağlanması, bölgedeki kuvvetler muvazenesinde Osmanlı Devleti'ni veya Rusya'yı avantajlı konuma getirmekteydi.

Balta Limanı Mukavelesi'nin getirdiği en büyük değişikliklerden bir tanesi ise Regulementul Organic'te yer alan olağan ve olağanüstü boyar meclislerinin (BOA, Nizâmat Defterleri 38/36) kaldırılması olmuştur. Gerekçe olarak söz konusu meclislerin çekişmelerinin, daha da önemlisi itaatsizliklerinin işlevişi yavaşlattığı somut bir şekilde gösterilmiş ve istikrar sağlandığı zaman tekrar faaliyete geçirilmek üzere kapatılmışlardır. Boyar meclislerinin yürüttüğü istişare görevi ise geçici olarak güvenilir olan boyarlar ile büyük ruhbanlardan oluşacak Divan adlı meclislere verilmiştir. Bu meclislerin başlıca

görevi, verginin toplanma şekli, dağıtımı ve senelik gelir gider muhasebesinin teftişinden ibaret olacaktı (Madde 2) (BOA, Y. EE. 41/145). Bu yönde getirilen düzenleme, Eflak ve Boğdan yönetimlerinde çoğulcu ve katılımcı unsurları devre dışı bıraktığı gibi daha merkeziyetçi bir yapının oluşturulmak istendiğini göstermektedir.

Eflak ve Boğdan'ın ihtilalden kaynaklanan kayıplarını telafi etmesi ve idarî suistimallerin önlenmesi için atılacak adımlara dair ayrıntılar da Balta Limanı Mukavelesi'nde yer almıştır. Bu doğrultuda yapılacak ıslahattan arzu edilen faydanın sağlanabilmesi için güvenilirlikleri ve liyakatleri konusunda mutabakat sağlanmış boyarlardan oluşan iki Teftiş Meclisi'nin (Bükreş ve Yaş'ta) kurulması kararlaştırılmıştır. Meclis üyeleri, var olan nizâmı (Regulementul Organic) incelemek ve denetlemek, idareye intizam vermek ve toplumsal huzuru sağlamaya yönelik düzenlemelerin esaslarını tespit etmek için gerekli çalışmaları yürüteceklerdi. En kısa zamanda Osmanlı Devleti ve Rusya'nın incelemesine sunulacak olan tasarılar kabul edildiği takdirde cari olan usul çerçevesinde tasdik ve ilan edilecekti (Madde 3) (BOA, Y. EE. 41/145).

Eflak ve Boğdan'daki müesses nizâmın bozulmasına neden olan kargaşa ve ihtilal, herhangi bir isyan hareketini süratle bastırabilecek, kurulan hükümeti koruyabilecek bir askeri kuvvetin gönderilmesi gerektiğini ortaya koyduğundan, Osmanlı Devleti ve Rusya'nın, Eflak ve Boğdan'da asker bulundurmalarını zorunlu hale getirmişti. Buna göre Eflak ve Boğdan sınırlarını dış tehditlerden korumak amacıyla her iki taraftan da şimdilik 25.000 ila 35.000 arasında asker bırakılacaktı. Hudutların güvenliği sağlandıktan ve ıslahatlar tamamlandıktan sonra Eflak ve Boğdan istikrara kavuşana kadar asker sayısı 10'ar bine düşürülecekti. Daha sonra iki devletin askeri de Memleketeyn'i tamamen tahliye edecekti. Ancak Memleketeyn'de yeni bir karışıklığın baş göstermesi ihtimaline karşı yakınlarda bulunacaklardı. Bundan başka meşru düzenin korunmasını sağlayabilmek için memleket askerinin intizamı, inzibatı ve miktarı vakit kaybetmeksizin düzenlenecekti (Madde 4) (BOA, Y. EE. 41/145).

Mukavelenin bir diğer hükmü Rusya ve Osmanlı Devleti'nin Memleketeyn'de sadece askerî değil idarî kontrolü de ellerinde tutmak istediklerini ortaya koymaktadır. Söz konusu hükme göre Rusya ve Osmanlı askerleri ile birlikte olağanüstü yetkilere sahip bir Rus ve bir Osmanlı komiseri de Memleketeyn'de bulunacaktı. Bu iki hususî memur çalışmaların seyrini kontrol edecekler, büyük bir suiistimal ya da asayiş tehlikeye atacak bir hususu gözlemledikleri vakit müştereken voyvodaları uyaracaklardı. Bahse konu

komiserlere Osmanlı ve Rusya arasında ortaklaşa kararlaştırılan, vazifelerini ve müdahale sınırlarını belirleyen birer talimat da verilecekti (Talimat metni için bk. A.} DVN. MHM. 7/74). Üçüncü maddede belirtildiği gibi memleketin nizâmını sağlamak üzere oluşturulması gereken Teftiş Meclisleri'nin çalışmalarında görev alacak boyarların seçiminde iki komiser de etkili olacaklardı. Komiserler meclislerin müzakere fezlekelerini, kendi mütalaalarını da ilave ederek tâbi oldukları devlete göndereceklerdi (Madde 5) (BOA, Y. EE. 41/145). Böylelikle Osmanlı Devleti ve Rusya, komiserler vasıtasıyla yerel gelişmelerin nabzını tutma, Eflak ve Boğdan'daki çalışmaları içeriden kontrol etme ve yönlendirme imkânı elde etmiştir. İki devlet arasında imzalanan Balta Limanı Mukavelesi'nin geçerlilik süresi 7 yıl olarak belirlenmiş (Madde 6) ve Edirne Anlaşması (1829) ile teyit edilen bütün geçmiş antlaşmaların geçerliliklerinin devam ettiği karara bağlanmıştır (Madde 7) (BOA, Y. EE. 41/145).

Mukavele imzalanır imzalanmaz Osmanlı Devleti ile Rusya'nın aldığı ortak karar sonucunda Eflak'a Barbu Dimitrie Stirbei, Boğdan'a ise Georgie Kiga yedi yıl süreyle voyvoda olarak atandılar (BOA, A.} MKT. 202/67, 203/64, İ. HR. 55/2567, A.} DVN. 48/6). Ahmed Vefik Bey Osmanlı Devleti adına (Akgün, 1989: II, s. 144; BOA., A.} MKT. UM. 6/28), General Duhamel ise Rusya'yı temsilen (Iorga, 1910: s. 100, BOA, HR. TO. 285/48, A.} MKT. MHM. 21/15 A.} MKT. 203/24) komiserlik görevini yerine getirecekti. Yeni voyvodalar, 1851'in sonuna kadar yabancı birlikleri ve başkentteki yapılanmayı biri Türk diğeri Rus iki olağanüstü komiserin gözetimi altında yönetmek zorunda kaldılar. Bu koşullar, Eflak ve Boğdan özerkliğinin daraltılması anlamına gelmekteydi. Eflak'ta hala var olan ihtilal ruhunu teskin etmek, idarî, askerî, malî ve toplumsal anlamda beyliğe çeki düzen vermek, Stirbei'in ajandasındaki öncelikli gündem maddeleriydi. Bu doğrultuda, siyasi ve toplumsal fay hatlarındaki kırılmaların yaralarını sarmak üzere Stirbei'in önerilerinin içeriğinin ne olduğu ve Osmanlı Devleti nezdinde nasıl bir karşılık bulduğu soruları, devam eden satırlarda cevaplandırılmaya çalışılacaktır.

Asayiş ve Huzurun Sağlanması

Stirbei'e göre 1848 senesinde meydana gelen ihtilâl, Eflak'ta isyan ruhunun yerleşmesine ve yayılmasına sebep olmuştu. Eflaklılar eskiden beri kanunlara itaat edip meşru hükümetlerine saygı duyarken, ihtilal esnasında bu özelliklerini kaybetmişlerdi. Stirbei, iktidara geldiği günden beri oluşturduğu yönetim sayesinde Eflak'ta ihtilalin yarattığı heyecanı dindirmek ve bunu tetikleyebilecek her türlü sebep

ve bahaneyi ortadan kaldırmak için gerekli tedbirleri büyük bir titizlikle aldığı, isyanı yok hükmünde sayarak barış ve huzur ortamını sağlamaya çalıştığı iddiasındaydı. Halka birlik ve beraberlik içinde olmalarını telkin ediyor, hangi düşünceden ve taraftan olduğuna bakılmayarak herkesi iyi niyetle kucaklıyordu. İnsanları topluma yararlı hale getirmek gibi hayırlı ve ulvi bir gaye için bile olsa bir takım yeni düzenlemeler yapmak hatasında (1848 İhtilali'ni kastetmektedir) ısrar edildiği takdirde herkesin büyük zarar göreceği hususunda uyarılarda bulunuyordu. Eflak'ı kaosa sürükleyen haksızlıkları ve suiistimalleri yok etmek için büyük bir çaba sarf ediyordu. Ancak Eflaklılar, mektupla irtibat kurdukları kişiler tarafından ihtilal fikirlerini yaşıtmaları için teşvik ediliyorlardı. Stirbei toplumun bozulmuş olan efkâr-ı umûmîyesini düzeltmek ve batıl/delice düşünceler olarak tanımladığı ihtilal fikirlerini zihinlerden kazıyabilmek için bu temasın kesilmesi gerektiğinin şart olduğunu düşünüyordu. Diğer yandan gerek Osmanlı gerek Avrupa'nın farklı şehirlerine iltica etmiş olan ihtilalciler, Osmanlı ve Rus askeri Memleketeyn'den çekilir çekilmez, ihtilal ateşini tekrar yakmak için gizli cemiyetler kurmaya devam etmekteydiler. İçlerinden bazıları bu fikirlerini icraata dökmek ve kuvvet kazanmak için Avusturya ve Tuna kıyılarına gelerek Eflak hududunun yakınlarına yerleşmişlerdi. Rusçuk, Vidin, Tulca ve Tuna'nın sahil kısımlarına gelen bazı milliyetçiler ise Eflak ahalisinin aklını karıştırarak ihtilal fikirlerini yeşertmeye çalışıyorlardı. Bütün bunların yanı sıra bazı Macar casuslar polisin tüm dikkatine rağmen isim ve kıyafet değiştirerek Eflak'a girmeyi başarıyorlardı. Erdel, Banat ve Eflak ahalisinin birleşmesi gerektiği yönünde telkinlerde bulunuyorlardı. Cenova, Atina ve diğer yerlerde bulunan ihtilalciler, Rum-Sırp ve Slavların birlikte isyan etmeleri için yaptıkları plana, Eflaklıları da katmaya çalışıyorlardı. İhtilali yeniden başlatmak için dört koldan çalışmaların sürdürülüyor olması Stirbei'in iç uzlaşısı ve huzuru sağlamasını bir kat daha zorlaştırılmaktaydı (BOA, HR. TO. 412/8):

Stirbei yukarıda çizdiği bu olumsuz tablonun üstesinden gelinmesi ve Eflak'ta ihtilal ruhunun son bularak tam manasıyla asayişin sağlanması için idarî manada geliştirdiği çözüm arayışlarını içeren tekliflerini Bâbüali'ye sunmuştur. İdarî istikrarın sağlanmasına koşut olarak Eflak'taki yönetimin geleceği hakkında güvence verilmesini ve voyvodanın nüfuzunun güçlendirilmesini talep ediyordu. Bu doğrultuda nişan verilecek kişilerin eski voyvoda Bibescu'nun teklifiyle belirlenmesinin hem teamüllere aykırı olduğunu hem de kendi nüfuzunu zedelediğine dikkat çekiyor, bunun kişisel bir sorun değil ancak düzeni koruma

ilkesi olduğunun altını çiziyordu (BOA, HR. TO. 411/67). Konumunu sağlamlaştırmak için Bâbiâli'nin desteğini almaya çalışırken kendisi de bu amaca matuf olarak gerekli adımları atıyordu. Stirbei'in girişimleri, Eflak'ta voyvodanın yörelerinde olan merkezîyetçi bir yönetim tarzı oluşturmak istediğini aşikâr hale getirmektedir. Bu bağlamda Stirbei, yönetimde sadakatinden şüphelenildiği muhalif kadroları tasfiye ederek uygulayacağı idari tedbirleri daha sağlam bir zemine oturtmayı hedeflemekteydi. Muhalif olarak nitelediği kişilerin kendisini anlayamadığından şikâyet eden (BOA, İ. HR. 69/3370-4) Stirbei'in, Vornik Kantekuzina, Soço, Yanko Kamniyan, Aleksandre Kiga, Yanko Vilyaki'yi görevden alması (BOA, İ. HR. 69/3370-2) muhaliflerin bu kişiler olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Stirbei, uyum içerisinde çalışamayacağını düşündüğü kimseleri görevden uzaklaştırdıktan sonra Eflak'ın üst düzey kadrolarını kendi arzusu doğrultusunda şekillendirmeyi başardı. İçişleri Bakanlığı'na Iordachi Filipesku'yu, Maliye Bakanlığı'na Constantin Herescu'yu, Adalet Bakanlığı'na Arghiropolo'yu, Dışişleri Bakanlığı'na Iancu Mano'yu (Iorga, 1910: s. 51), Genel Kontrolörlüğe halihazırda Viyana'da olan Bay Jean Otetelecano'yu atadı (BOA, HR. TO. 413/9)¹ Bâbiâli ise Stirbei'in kendisine muhalif olanları uzaklaştırmasını ve daha güvendiği bir ekiple çalışmasını yerinde bulmuştur (BOA, İ. HR. 69/3370). Stirbei bu değişiklikleri yaparken, tüm iyi niyetli düzenlemelerin işe yaraması, Eflak'ta asayiş ve huzurun devam etmesi için Bâbiâli'nin onu desteklemesini ve görev süresini uzatmasını talep ediyordu. Esasında Stibeî'nin bu yöndeki girişimleri, eski düzeni yani ömür boyu voyvodalığın devam etmesini sağlamaya yönelikti. Ne var ki voyvodaların görev süreleri Balta Limanı Mukavelesi'yle 7 yıl olarak belirlenmişti (bk. Madde 1). Mevcut şartlar muvacehesinde Osmanlı Devleti'nin böyle bir değişiklik yapması mümkün değildi. Ancak durumun nezaket ve hassasiyetini gayet iyi kavrayan Bâbiâli, Stirbei'in Rusya yerine Osmanlı Devleti'nin yörelerinde kalması için gönlünü hoş tutmaya çalışmış ve kendisinden beklenen yararlılığı gösterdiği sürece hem halihazırdaki hem de gelecekteki padişahın memnun kalacağını bildirmişti (BOA, İ. HR. 77/3783). Devletin Stirbei'e çalışmalarından duyduğu memnuniyeti zaman zaman dillendirmesi, voyvodanın bu yöndeki kaygılarını gidermeye yönelik izlenen stratejinin bir parçası olarak değerlendirilebilir (BOA, İ. HR. 79/3282).

Eflak'ta düzeni sağlayabilmek için isyanı olmamış gibi farz ederek ayırım gözetmeksizin herkes için af çıkartmak ve ortak uzlaşma sağlamak da Stirbei'in Bâbiâli'ye yaptığı teklifler arasındadır. İhtilalde etkin rol üstlenenleri yargılamak üzere

kurulan Cinayet Mahkemeleri'nde Mayıs 1849'da yargılanan ihtilalciler, isyanda oynadıkları role göre cezalandırılmışlardır. İsyanın elebaşları olanlar, nizâmnameyi (Regulamentul Organic) yakanlar ve Osmanlı askerine karşılık verenler birinci derece suçlu statüsünde görülüp pranga cezasına çarptırılmışlardır. Diğerleri de hapis ya da sürgün cezası almışlardır (BOA, HR. TO. 411/58). Bâbiâli, yaklaşık bir sene sonra suçlular hakkında af ilan etmiş ve bu karar 1 Mayıs 1850 tarihinde Stirbei'e bildirilmiştir. Ancak Stirbei isyanın elebaşlarından olan ve birinci dereceden ceza alan üç kişinin af kapsamının dışında tutulmasını, hapis cezalarının devam etmesini, diğerlerinin de affedilmekle birlikte polis kontrolünde tutularak isyana meyyal bir hareketleri görüldüğü takdirde derhal tutuklanmalarını istemiştir. Bu kapsamın dışında kalanların ise aftan tamamen yararlandırılacaklarını bildirmiştir. Babıali Eflak Voyvodası'nın bu taleplerini kabul etmiştir (BOA, İ. HR. 67/3246).

Stirbei suiistimalleri önlemek, doğruluk ve sebat gibi ilkeleri yaymak gibi iddialarla yurt içi gezileri de düzenlemiştir. Bu vesileyle Eflak'ın genel durumunu gözlemlemeyi, ıslahatları halka benimsetmeyi, huzur ve asayişin dışında bir kurtuluş yolu olmadığını göstermeyi ve bir anlamda ihtilal düşüncesini halkın zihninden kazımayı hedeflemiştir. Gezilerin sonucunda, taşrada hâlâ halkın huzurunu kaçırmak isteyen az sayıda kişinin olduğunu tespit etmiştir (BOA, İ. HR. 68/3311-3). Ancak genel itibarıyla barış ve huzurun Eflak'a hâkim kıldığını ve herkesin bundan ziyadesiyle istifade etmekten başka bir niyeti olmadığını gözlemlemiştir (BOA, HR. TO. 412/61). Ahmed Vefik Bey'in de bu hususta Bâbiâli'ye aktardığı bilgiler Stirbei'in tespitleriyle örtüşmektedir. Ona göre, az sayıda da olsa ihtilal ruhunu yaşatmak isteyen ve halkın kafasını karıştıranlar vardı. Ancak tablonun bütününe bakıldığında, Eflak'ta asayiş sağlanmıştı (BOA, İ. HR. 68/3311- 3).

Askerî Düzenlemeler

İsyana inanan genç devrimcilerin, Osmanlı ve Rus ordularının Eflak'ı terk ettikleri anda, tekrar harekete geçmesinden endişe eden (Iorga, 1910: s. 47) Stirbei, askeri anlamda da bir dizi tedbir almıştır. Balta Limanı Mukavelesi'ne göre Rus ve Osmanlı ordularının herhangi bir kargaşa anında tekrar müdahale etmeye hazır bir halde Eflak sınırına yakın yerlerde bekleyecek olması (bk. Madde 4) bile onun kaygılarını gidermeye yetmiyordu. Stirbei memleket askerine bu anlamda işlevsellik kazandırmak için gerekli olan eğitimi almalarını sağlamayı kendine görev addetmişti (BOA, HR. TO. 412/61). Aslında beyliklerin askeri yapılanması Regulamentul Organic'te belirlenmişti (BOA, Nizâmat

Defterleri 38/36, s. 137-138). Eflak'ın iç güvenliği ve sınırlarının muhafazasından sorumlu olan ve "Milis" adı verilen bu askeri birliklerin mevcudu Eflak'ta 4460, Boğdan'da 1540 olmak üzere toplam 6000 askerden müteşekkil (Regulation for the Danubian Principalities, 1878: s. 2) iki ya da üç alaydan oluşacaktı (BOA, Nizâmat Defterleri 38/36, s. 137-138). Ancak Eflak'taki milislerin 1200'ünün Bükreş ile İbrail arasında dağıtılması, geri kalanların ise Tuna boyunda tahminen 200 saatlik mesafe üzerinde bölük bölük yerleştirilmeleri, emir komuta zinciri dahilinde koordineli hareket etmelerini engellemiştir (BOA, HR. TO. 412/61). 1848 İhtilali'nin Eflak'ta bu kadar hızlı yayılmasının sebebinin askeri birliklerin dağınık ve düzensiz olmasına bağlayan Stirbei, 1849'un son aylarından itibaren, ordu da yeniden yapılanmaya karar vermiştir (Iorga, 1910: s. 47).

Eflak'ta düzenli bir askeri kuvvet oluşturulmadıkça iç güvenliği sağlamanın mümkün olamayacağına inanan Stirbei (BOA, HR. MKT. 33/77), mevcut kuvvetleri yeniden düzenlerken ayrıca süvari zaptiye birlikleri/sınır muhafız birlikleri kurulması için Bâbiâli'ye bir teklif sunmuştur. Buna göre dağınık halde bulunan milis askerleri, belirli merkezlerde toplanabilirdi. Nahiye sekbanları da zaptiye askerlerine dönüştürülebilirdi. Askerliğini tamamlayan herkes, altı sene de zaptiye askeri olarak hizmet verecekti. Zaptiyelerin hepsi tüfek ve kılıç taşıyan atlı askerlerden ibaret olup üç haftada bir kez değiştirilecekti. Her nahiyenin zaptiye askeri memleket askerinden alınmış bir subayın komutasında olacak ve tamamı iki miralay tarafından yönetilecekti. Böylelikle Eflak'ın huzur ve güvenliği iki askerî kuvvetle sağlanmış olacaktı. Stirbei ayrıca ıslah edilemeyecek derecede disiplinsiz olan subayların tasfiye edilmeleri ve yeniden bir subay kademesinin yetiştirilmesi gerektiği kanaatindeydi. Bu yorumu onun, 1848 İhtilali'ni destekleyen gruplar arasında olan ve görevlerine devam eden subayları hâlâ potansiyel bir tehlike olarak gördüğünü göstermektedir. Voyvodanın bir diğer talebi ise at terbiyesine ve süvari yetiştirmeye elverişli bir talimhanesi bulunana Aya Yorgi kışlasında süvari birliği oluşturmaktı (BOA, HR. TO. 412/61).

Stirbei'in bu önerisinin kabul edilip edilmediğine dair Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bir veriye rastlanmamıştır. Ancak tıpkı tarif ettiği gibi kılıç ve karabina (yivli namlulu tüfek) taşıyan süvari sınır muhafızlarının oluşturulması, bütün birliklerin haftada bir kere toplanan askeri konsey tarafından idare edilmesi, kadroları eğitmek için eğitim taburu oluşturulması, Osmanlı Devleti ve Rusya'dan istediği toplar ve mühimmat sayesinde (Osmanlı Devleti'nin

gönderdiği top, gülle vs. mühimmat için bk. BOA, A.} AMD. 19/80, İ. HR. 67/3274, 3288, HR. TO. 413/4, 514/51, HR. MKT. 37/96) topçu sınıfının temellerinin atılması, tasarılarını Bâbiâli'nin onayının olup olmadığına bakmadan tek tek gerçekleştirdiğini göstermektedir. Stirbei'in bu yöndeki çabalarının neticesi olarak 1853'te, Eflak ordusunun mevcudu 6.000'i aşmıştı. Daha sonra üç piyade alayı süvari, topçu, itfaiye ve hatta bir filonun nüvesini oluşturdu. 8000'den fazla kişinin aynı anda eğitim görmesini sağlamak da başarılarının arasındaydı (Iorga, 1910: s. 53-54).

Mafî Durum ve Çözüm Önerileri

Eflak'ta isyandan sonra kurulan yönetimin uğraştığı başlıca konulardan biri de malî sorunlar olmuştur. İsyân sırasında meydana gelen ekonomik yıkıma Eflak'ta ikâmet eden Rus ve Osmanlı askerlerinin masraflarının da eklenmesi, vahim bir durumu ortaya çıkarmıştır. 1848 İhtilali'nin Eflak'ın ekonomisini nasıl etkilediğini ortaya koyabilmek ve bir karşılaştırma yapabilmek adına 1847 yılına ait Eflak hazinesinin bütçesine bakmak faydalı olacaktır.

Genel Meclis tarafından Voyvoda Bibescu'ya sunulan mali rapora göre Eflak hazinesinin 1847 yılı gelir ve giderleri Tablo 1'de gösterilmiştir (Bibescu, 1894: vol II, s. 342-344).

Tablo 1: Eflak Hazinesi Gelir ve Giderleri (1847)

GELİRLER		
Gelir Kaynağı	Kuruş	Frank
Doğrudan ve dolaylı gelir	18.004.510	6.661.668
Manastırların yıllık vergileri	2.233.780	826.498
Dört yüz bin vergi mükellefi tarafından kişi başına yıllık 9 kuruş ödenen aynı veya nakdi vergi	3.600.000	1.332.000
Hububat ihracat vergisi ve harçlardan elde edilen	768.000	284.164
Toplam	24.606.290	9.104.326
GİDERLER		
Gider Kalemi	Kuruş	Frank
Kamu hizmetleri	17.082.944	6.320.689
Köprü ve anayollarda kamu hizmetleri	3.600.000	1.332.000
Hükümet tarafından manastırların bakımı için yapılan masraflar	500.000	185.000
Kamu kurumu giderleri	850.000	314.500
Hospodar'a tazminatlar ve bahşişler için sağlanan fonlar	768.000	284.160
Toplam	23.050.944	8.528.849
Bütçe Dengesi	+1.555.346	+575.477

Kaynak: (Bibescu, 1894: vol II, s. 342-344).

Bu hesaplama göre Eflak hazinesi 1847 yılında 1.555.346 kuruş (575.477 frank) fazla vermiştir (Bibescu, 1894: vol II, s. 342-344). Ancak Stirbei'in Bâbiâli'ye gönderdiği 1848-1850 yıllarını içeren bütçe hesaplarında 1847 yılı bütçesinin fazla yerine 1.115.779,7 kuruş (412.837 frank) açık verdiği gözükmektedir (BOA, HR. TO. 411/9 lef 2).

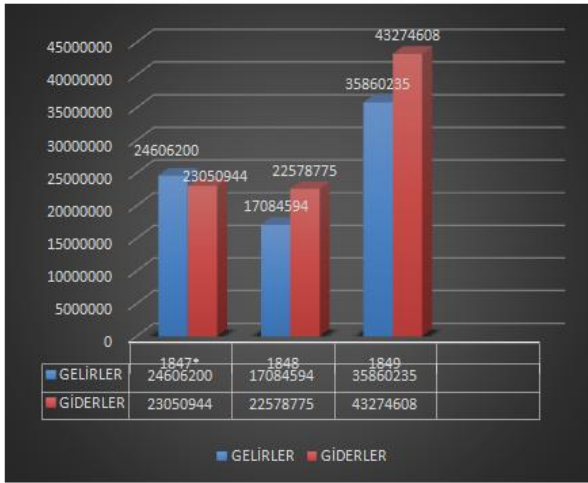
1848 yılı bütçesinde ise tahmini gelir 18.725.917 kuruş olarak hesaplanmış ancak gerçekleşen gelir Tablo 2'de gösterildiği üzere 17.084.594 kuruş, gider ise 22.578.775 kuruş olmuştur. 1848 yılında Eflak bütçesi 5.494.181 kuruş açık vermiştir (BOA, HR. TO. 411/9).

Tablo 2: Eflak Hazinesi Gelir ve Giderleri (1848)

Dönem	Gelir		Gider	
	Kuruş		Kuruş	
Voyvoda Bibescu zamanında ikinci üç aylık	8.686.833		11.352.261	
İhtilal hükümeti zamanında üçüncü üç aylık	4.170.682		5.560.688	
Kaymakam döneminde dördüncü üç aylık	4.227.079		5.665.825	
Toplam	17.084.594		22.578.234	

Kaynak: BOA, HR TO 411/9

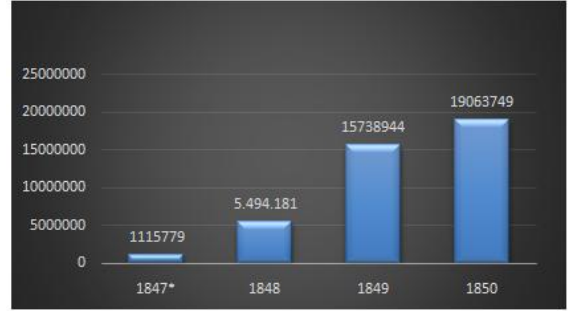
1849 yılı bütçesinde ise gelir 35.860.235,20 kuruş gider ise 43.274.608,25 kuruş olmuştur. Bütçe açığı 7.414.373,5 kuruşa tekabül etmektedir. Buna, Stirbei'in voyvoda olarak atanması hasebiyle Bâbiâli'ye ödenen 1.262.911,5 kuruş, Osmanlı birliklerinin giderleri için harcanan 986.904,34 kuruş, Rus birliklerinin giderleri için harcanan 5.083.590,20 kuruş, Kaymakamın görevlerini yerine getiren Vornik Cantacuzene'e ödenen 787.500,5 kuruş ile iane ve kredilerin faizi olan 263.665,5 kuruş eklenince bütçenin 1849 yılında verdiği açık 15.738.945 kuruşa ulaşmıştır (BOA, HR. TO. 411/9-2).

Grafik 1: 1847-1849 Yılları Arasında Gelir-Gider Grafiği

1850 yılında ise bütçe açığı 21.490.037 kuruştur. Bu meblağı %10 faizle alınan borcun geri ödemesi için 6.391.721 kuruş, Rusya'dan alınan borç için 3.404.169 kuruş, mal sandıklarından, hastanelerden sair mahal ve sandıklardan makul faizle alınan borçlar için 6.590.725 kuruş ve icra olunan bazı hizmetler için ödenen 3.138.461 kuruş, Eflak'ta kalacak olan Osmanlı ve Rus askerinin iâşesi için faiziyle beraber tahmini hesaplanan 1.964.961 kuruş oluşturmaktadır. Söz konusu miktardan 1851 yılında tahsil olunacak önceki

senelerin alacak bakiyesi 2.426.288 kuruş düşülünce açık 19.063.749 kuruşa tenzil olacaktı. (BOA, HR. TO. 414/3)

Grafik 2: 1847-1850 Yılları Arasındaki Bütçe Açığı Grafiği

Stirbei her yıl artarak büyüyen açığı, yüzde 10, 12 olan faiz oranları dikkate alındığında Eflak'ın olağan kaynaklarıyla ödenemeyeceği iddiasındaydı. Çünkü ihtilal nedeniyle üretim önemli ölçüde azalmıştı. Bu kaynakların tam işler duruma geri getirildiği varsayılsa bile, istisnai koşulların uzamasından kaynaklanan ve cari yılın dikkate değer bir açık vermesine sebep olan olağanüstü ihtiyaçları karşılayamayacakları açıktı. Dahası ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalı olan Eflak'ta, son üç yıldır giderek kötüleşen ve sığırların yarısından fazlasını yok eden salgın hastalık büyük maddi zarara sebep olmuştu. Sanayi mallarının ithalatından kaynaklanan dış ticaret açığının kapatılması için Eflak ancak tarımsal ürünler ihraç edebilirdi. Yaşanan olumsuzluklar nedeniyle bu ürünlerin üretim miktarı çok düşmüştü. Stirbei bu hususlardan dolayı Bâbiâli'ye hazinenin acil olarak %4 ila 5 arasında daha düşük bir faizle 400.000 rublelik kredi kullanması gerektiğini bildiyordu. Bu teklifi kabul edildiği takdirde faiz ve kredinin amortismanına yönelik tutar da dahil olmak üzere, gelir vergisi kademeli olarak geri ödenecekti. (BOA, HR. TO. 411/9-1).

Eflak'taki mali krizi aşabilmek için Divan ve Stirbei'in diğer bir önerileri ise tıpkı 1821 ve 1835 senelerinde olduğu gibi hazinenin yükünü hafifletmek ve açığı kapatmak için Eflak'ta olan manastırların gelirlerine yönetim tarafından el konulmasıydı. Bu kapsamda manastırlara zaruri ihtiyaçlarını karşılamak üzere sınırlı miktarda gelir bırakılacaktı. Bir diğer öneri ise 1831 yılında olduğu gibi aşar vergisinin belli bir oranda artırılması ve bu artıştan doğan farkın Eflak hazinesine aktarılmasıydı. Divan, aşar vergisine konulacak ve beyliğin gelirlerine aktarılacak zam farkı ile meskûn olmayan arazinin gelirinden alınacak %5 oranındaki verginin toplamı olan 1.900.000 kuruş, Kudüs'e tabi olan manastırların gelirleri müzayede yoluyla kiralandığı takdirde elde edilecek olan 5.040.000 kuruşun ¼'ne tekabül eden 1.260.000 kuruş ile diğer manastırların gelirlerinin ¼'ne karşılık gelen

1.400.000 kuruşa el konulduğu takdirde 4.600.000 kuruş elde edileceğini ve açığın bir kısmının bu şekilde telafi olacağını iddia ediyordu. Hazinesin açığı faiziyle birlikte bitene kadar el konulacak olan bu gelirler hazinede özel bir sandıkta korunarak sadece açığı kapatmaya sarf edilecekti ve bir akçesi bile başka bir yere harcanmayacaktı. Ayrıca bu gelirlerin kaydedildiği defterler her sene teftiş edilerek Divan'a sunulacak ve ilgili komisyon muhasebeyi kontrol edecekti. Divanın bu tekliflerini hem Rusya'ya hem de Osmanlı Devleti'ne tebliğ eden ancak her iki devletten de bir cevap alamayan Stirbei, Osmanlı Devleti'nden söz konusu teklifleri bir an önce kabul etmesini istiyordu. Aksi takdirde %10 faiz oranı borçları ödenemeyecek düzeye çıkaracaktı. Stirbei sözü Rum manastırları meselesine getirerek 21 seneden beri manastırlardan kamu yararına yapılacak yatırımlar için 1 akçe alınmadığını belirtmiştir. Söz konusu manastırların emlakının açık mezat yoluyla kiralanmasını ve elde edilen gelirin ¼ üne kamu yararına yapılacak işlerde kullanılmak üzere bir kereliğine el konulmasını talep ediyordu. Bu usul, uzun vadede ise manastırların işine yarayacak ve gelirleri bir sene de iki katına çıkaracaktı (BAO, HR. TO. 416-49 1). Stirbei'in burada bahis konusu yaptığı manastırlar Eflak'ta özel hukûki ve malî statüye sahip "Adanmış Manastırlar"dı. Şöyle ki: Eflak Boğdan topraklarında bazı araziler ve manastırlar kutsal yerler olarak bilinen Athos Dağı (Aynoroz), Kudüs, Antakya ve Mısır'da bulunan Sina Dağı'ndaki manastırlar ile onların bağlı buldukları Fener Rum Patrikhanesi'ne aitti. Romen ve Rum manastırlarının tamamının sahip oldukları arazi Memleketeyn topraklarının %25'ine, adanmış olan manastırların tasarruf ettiği araziler ise toplam arazinin %11'ine tekabül etmekteydi. Buna mukabil Eflak ve Boğdan'da bulunan bu manastırlardan kamu ve hayır kurumları için bazı sosyal hizmetleri ifâ etmesi beklenirdi. Ancak gelirlerin çoğu kutsal yerleri desteklemek üzere prenslikler dışına çıkarılıyordu. Memleketeyn'de adanmış manastırlar yerel kilise hiyerarşisinden bağımsız olduklarından düzensiz manastırlar olarak addedilmişlerdi. Manastırların bu düzensiz hukuki statüsüne dair itiraz XVI. yüzyıldan itibaren başlamış ve XIX. yüzyıla kadar artarak devam etmiştir. 1821 Rum İsyanı adanmış manastırlarla ilgili rahatsızlığın tekrar gündeme gelmesine sebep oldu. Eflak Osmanlı Devleti'ne ödemesi gereken 8.000 keselik (3.312.384 kuruş 78 akçelik) borcun manastırların ve boyarların gelirlerinden ödenmesini önermişti. 1803/1804 yılında da böyle bir uygulamaya izin veren Bâbiâli teklifi kabul etmiştir. Böylelikle Rum manastırlarının Eflak Boğdan'daki varlıkları, biriken borcun ödenmesi için oluşturulacak bütçenin başlıca kaynağı olarak işaret edilmiş

oldu ve bu durum zamanla uluslararası bir sorun haline gelen Adanmış Manastırlar Meselesi'nin nüvesini teşkil etti (Belge, 2019, s. 53, 56, 58). İşte Stirbei aslında geçmiş örneklerdeki uygulamalar doğrultusunda yeniden adanmış kiliselerin gelirlerine el koyarak hem hazinesin açığını kapatmak hem de bu sorunda ipleri eline almak istiyordu. Ancak bu sefer beklenen olmamış, Bâbiâli kesin ve kati bir dille adanmış kiliselerin gelirlerine müdahaleyi yasaklamıştı. Stirbei ise bu emre uymamış ve el altından müdahaleye devam etmiştir (BOA, HR. SYS. 2928/48-1).

Eflak'ta mali krizi çözebilmek için sunulan tekliflerden birisi de Prusya Devleti'nin himayesinde bir banka kurulmasıydı. Alman iş adamları Nulandt ve Oeschlager Eflak ve Boğdan'da banka kurma girişiminde bulunmuşlar ve bunun için Stirbei ve Ghica ile görüşmelere başlamışlardı. Önerilen sermaye 3 milyon florindi ve 21 yıllık bir anlaşma yapılacaktı. Banka Prusya konsolosunun himayesi altında olacaktı (Simirna-Topan, 2015: s.172). Stirbei'in bu hususta kaleme aldığı layiha Bâbiâli tarafından incelenmiş, bankanın Memleketeyn'in maliyesini rahatlatacağı kabul edilmiştir. Ancak bu yatırımın Prusya konsolosunun himayesinde yapılacak olması, diğer devletler için de emsal teşkil edecek ve doğal olarak bölgedeki çıkar çatışmalarını farklı bir boyuta taşıyabilecekti. Bu ihtimalden dolayı Stirbei'in teklifi hem Osmanlı Devleti hem de Rusya tarafından reddedilmiştir (BOA, İ HR. 74/3585).

Eflak hazinesinin yıldan yıla büyüyen açıklarına ilave olarak Osmanlı Devleti'nin 1838 Balta Limanı Antlaşması ile dış ticaret rejiminde getirdiği değişiklikler kapsamında ithalatta birçok kısıtlamayı kaldırması (Pamuk, 2007: s. 205-206), Avusturya'dan ucuz tuz ithal edilmesinin de yolunu açmıştı. Avusturya'dan düşük maliyetle tuz ithal edilmesi, ekonomisinin en büyük gelir kaynaklarından biri tuz ihracı olan (Albayrak, (2017): s. 251) Eflak'ın maliyesini daha da zora sokacaktı. Sırbistan ve Avusturya arasında böyle bir alışverişin olacağı haberini alan Stirbei, Osmanlı Devleti'nin ucuz Avusturya tuzunun ticaretine müsaade etmemesini talep etmiştir (BOA, HR. TO. 413/33).

Bâbiâli ise tuz ve gümrük vergilerine yapılan zamlarla Memleketeyn'in yeni gelirlere kavuşmasını sağlayarak (BOA, HR. SYS. 1014/67; İ. HR. 68/3299) Eflak maliyesini rahatlatmaya çalışmıştır. Ancak Stirbei'in yukarıda örneklendirildiği üzere borcun hafifletilmesi, ödeme koşullarının revize edilmesi, kredi talebi, dış kaynaklara müracaat edilmesi ve dış ticarete müdahale anlamına gelecek olan hiçbir önerisi kabul edilmemiş borcun bir an önce

ödenmesi için uyarılmıştır (BOA, İ. HR. 73- 3351-1, C. HR. 46/2277).

Sonuç itibarıyla Eflak'ta 1848 İhtilali ile başlayan malî kriz, 1851 yılına gelindiğinde 19.063.749 kuruşluk devasa büyüklükteki bir açığa ulaşmış ve mevcut koşullarda kapatılması imkansızlaşan bir hale dönüşmüştü. Bu açığa Prens Stirbei'in Rusya'ya ödediği 3.000.000 kuruş da ilave edildiğinde mevcut açık yaklaşık 22.066.040 kuruşa ulaşıyordu. Bu miktara Bibescu yönetiminden kalan borç ve Eflak'ta ikâmet eden Osmanlı ve Rus askerlerinin gideri olan 3 veya 4 milyon kuruş ilave edildiği takdirde 1848 ayaklanmasının ülkeye en az 26 milyon kuruşluk bir fatura çıkardığı anlaşılmaktadır (Bibescu, 1894: vol II, s. 490).

Toplumsal Düzenlemeler

Eflak'ta bu şekilde idarî, malî ve askerî bir düzenleme yapılmaya çalışılırken bir yandan da Balta Limanı Mukavelesi'nde yer alan ıslahatları yapmak ve toplumsal düzeni sağlamak amacıyla adımlar atılmıştır. Bu hususta hem Eflak'ta hem de Boğdan'da Balta Limanı Mukavelesi'nin 3. Maddesi gereği kurulan Teftiş Meclisleri'nin sorumlu tutulduğuna önceden değinilmişti. Söz konusu meclisler, Regulamentul Organic'te yer alan ancak köylülerin üzerinde baskı oluşturan angaryaları iyileştirmek üzere layihalar kaleme almışlardır (BOA, HR. SYS. 1015/75).

Bu doğrultuda Eflak Teftiş Meclisi tarafından hazırlanan ve Stirbei tarafından 28 Mayıs 1851 tarihinde Bâbîâli'ye sunulan yol, köprü ve kaldırım yapımına dair layiha (BOA, HR. TO. 415/28) ile köylüler üzerinden 6 gün çalışma angaryasının kaldırılması ve yerine nakdi bedel ödemeleri teklif edilmiştir. 1 Kasım 1851 tarihinde şose yolların yapımına dair sunulan layiha (BOA, A. } DVN. 67/8' ile de köylülerin bu husustaki angaryasının 3 güne indirilmesi teklif edilmiştir. Böylelikle kamuya ait yol, şose ve köprülerin yapımı aşamasında ortaya çıkan maliyet ve iş yükü köylüler ile arazi sahipleri arasında yarı yarıya bölüştürülmüş oldu. Regulamentul Organic'te arazi sahipleri ve köylüler arasındaki ilişkileri düzenleyen ve Bâbîâli'ye göre Eflak halkının refaha kavuşmasının önünde büyük engel teşkil ederek karışıklıklara sebep olan 138.-149. maddeler (BOA, Nizâmat Defterleri, 38/36) köylü lehine tadil edilmiştir. Teftiş Meclisi'nde müzakere edildikten sonra kaleme alınan 9 maddelik bir layiha (BOA, İ. HR. 74/3580) ile kısmen toprak reformu yapılıyor ve köylünün serbest dolaşımına izin veriliyordu (Iorga, 1910: s. 60). Köylü bu sefer yılda 20 gün çalışacaktı. Ancak birçok borçtan ve vergiden muaf tutulacaktı. Stirbei'in bu konuda sunmuş olduğu söz konusu layihalar, Osmanlı Devleti ve Rusya

tarafından harfiyen kabul edilmiş ve Eflak Nizâmnamesi'nde yer almıştır (BOA, A. } DVN. NMH. 6/12, s.1-2, 12).

Arazi sahipleri ve köylüler arasındaki hukukî düzenlemeleri konu edinen yeni nizâmname, kararlaştırıldığı şekliyle onaylandıktan 18 ay sonra yürürlüğe girmiştir (1852) (BOA, HR. TO. 415/1). 1853 yılına gelindiğinde ise bu yasa ile topraklarını kaybetmekten endişe eden toprak sahiplerinin kaygılarının yersiz olduğu net bir şekilde anlaşılmıştı. Çünkü arazilerin fiyatı yükselmışti ve çok az sayıda köylü yer değiştirmişti (Iorga, 1910: s. 62). Stirbei toplumsal düzeni sağlamak için Çingenelerin (Bohemien) durumuna da el atmıştır. Stirbei 1850 yılında satışa çıkarılan Çingenelerin maliye bakanlığı tarafından satın alınmasını sağlayan "Çingenelerin Özgürleşmesi Kanunu" başlığıyla bir kanun yayınlamıştır. Ancak bu yasa, George Bibescu tarafından Çingenelerin genel kurtuluş yasası olmaktan çok hala köle statüsünde bulunan Çingenelerin kurtuluşu için tazminat kanunu olarak değerlendirilmiştir (Bibescu, 1894, vol II, s. 298).

Sonuç

1848 İhtilali, Eflak ve Boğdan'ı geniş ölçüde etkileyen siyasi ve sosyal kırılmalara neden olmuştur. Bölgedeki kaygı verici gelişmeler, tabii olarak hukuken hükümler hakkı bulunan Osmanlı Devleti'ni ve eski antlaşmalar kapsamında garantörlük hakkı bulunan Rusya'yı doğrudan ilgilendirmekteydi. İhtilale müdahale eden Rusya ve Osmanlı Devleti ihtilali sonlandırmış ve imzaladığı Balta Limanı Mukavelesi ile iki devletin kontrolü altında Memleketeyn'i yeniden dizayn etmeyi amaçlamışlardı. Ancak her iki devletin askerinin 1849-1851 yıllarında Eflak topraklarında bulunması, bölgedeki emperyal rekabeti farklı bir boyuta taşırken diğer yandan da bu siyasi atmosferde Eflak'ın yeniden yapılanma/reorganizasyon sürecini beraberinde getirmiştir. 1848 İhtilali'yle birlikte Rusya'nın Eflak'taki hakimiyeti ve bunun sembolü olan Regulamentul Organic'in büyük ölçüde halkın lehine tadil edilmiş olması, Romenlerin hanesine kaydedilebilecek bir başarıdır. Bölgedeki siyasi denklemde ve kuvvetler muvazenesinde Rusya bu şekilde güç kaybederken Osmanlı Devleti'nin ise benimsediği itidalli politika doğrultusunda Eflak'taki yerel güç odaklarının taleplerini dikkate alarak ihtilal ortamında da bölgeyi merkezle bütünleştirmeye yönelik bir strateji izlediği görülmektedir.

Stirbei ise öncelikle Eflak'ta varlığını daimî kılmaya ve özellikle büyük rakip olarak gördüğü eski voyvoda Bibescu'nu etki alanını daraltmaya çalışmıştır. Muhalif kadroları uzaklaştırarak uyumlu ve koordineli çalışabileceği, her şeyden önemlisi itaatkâr bir ekip kurmuştur. Malî

anlamda yaşadığı darboğazı aşabilmek adına kredi, borçların ötelenmesi ve aşar vergisine zam yapılarak farkın Eflak Hazinesi'ne aktarılması, bir bankanın kurulması gibi çözümler önerileri getirmiştir. Ancak en dikkat çekici tedbir önerisi giderek büyük bir sorun haline gelen adanmış kiliselerin gelirlerine belli bir oranda el konulmasıdır ki bu beklenen bir sonuçtur. Mali olduğu kadar bir nevi siyasi güç gösterisi de olan bu tedbir, Bâbîâli tarafından onaylanmasa da el altından müdahale ettiği aşikardır. Askeri manada milis askerlerinin düzene kavuşturulması, sınır muhafızlarının oluşturulması gibi tedbirlerle Eflak'ın kendine ait bağımsız ve düzenli askeri birliklerinin teşkilini sağlamıştır. Büyük arazi sahiplerinin topraklarının nispeten kamulaştırılması, köylülerin üzerinden angarya yükünün büyük bir kısmını alması toplumsal düzeni ve kontrolü sağlamak adına aldığı tedbirlerdi. Bu reformların çoğu 1848 İhtilali'nin ruhunu temsil eden Islaz Bildirisi'ndeki hususlarla birebir örtüşmektedir ve bu açıdan bakıldığında en azından Eflak'ın ihtilal sonrası reorganizasyonunda “*kırksekizlikler*” ruhunun tesir ettiği hatta başarıya ulaştığı söylenebilir.

Sonuç olarak Stirbei, görünürde Balta Limanı Mukavelesi'nin şartlarına ters düşmeyen ve bu sebeple hepsi meşru olan ancak gerçekte Eflak'ı bağımsızlığa hazırlayan birtakım düzenlemelere girişmiştir. Bu süreçte attığı her adımda resmî olarak Osmanlı Devleti'ni bilgilendirmiş, izin talep etmiş ancak fiili olarak planları doğrultusunda hareket etmiştir. Stirbei'in aldığı tüm tedbirler ve attığı adımlar merkezileşmek adına olduğu kadar bağımsız Eflak'ın alt yapısını hazırlamak üzere ve bu hususta başarı kaydettiği açıktır. Osmanlı Devleti, voyvodanın özellikle malî hususlardaki usule aykırı önerilerini reddetmekle birlikte kamu yararına olan tekliflerini kabul etmiştir. Böylelikle Rusya yerine Osmanlı Devleti'nin yörüngesinde kalması için görece ılımlı ve itidalli bir politika izleyerek Eflak'taki varlığını devam ettirmeye çalışmıştır.

KAYNAKÇA

A. Arşiv Kaynakları

1. Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA)

- A.} AMD., nr. 19/80.
A.} DVN., nr. 48/6.
A.} DVN. NMH., nr. 6/12, s.1-2, 12.
A.} MKT., nr. 202/67; 203/64; 203/24.
A.} MKT. MHM., nr. 21/15.
A.} MKT. UM., nr. 6/28.
C. HR., nr. 46/2277.
HR.MKT., nr. 33/77; 37/96.
HR.SYS., nr. 1014/67; 1015/75; 2928/48-1.
HR.TO., nr. 411/9; 413/33; 414/31; 415/1; 416-49; 285/48; 411/67; 412/61; 412/8; 413/4; 413/9; 415/28; 514/51; 411/58.
İ HR., nr. 73- 3351; 74/3585; 55/2567; 67/3246, 3274, 3288; 68/3299, 3311-3; 69/3370; 3370-2; 3370/4; 74/3580; 77/3783; 79/3282.
Nizâmât Defterleri, nr. 38/36.
Y. EE., nr. 41/145.

B. Araştırma İnceleme Eserleri

- Akgün, Ö. F. (1989), "Ahmed Vefik Paşa, DİA, II, s. 144,
Albayrak, G.C. (2017), 19. Yüzyılda Osmanlı Tunası'nda Ticaret.
Belge, Hadi (2019), "Balkan Tarihi'nin XIX. Asrında Yaşanan Bir Sorun: Adanmış Manastırlar Meselesi", Vakanüvis, 4/1.
Berindei, D. (1999), Osmanlı Devleti ve Eflak'taki 1848 İhtilali, XIII. Türk Tarih Kongresi Bildirileri.
Bibescu, G. (1894), Roumanie 1843-1859, vol II.
Birbudak, T.S. (2014), Romanya'nın Bağımsızlığını Kazanması, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi.
Cerchezeanu, A. G. (2019), 1848 Revolutions And Wallahia, 1848, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
Hitchins, K. (2011), The Romanians 1774-1866.
Iorga, N. (1910), Viata Şi Domnia Lui Barbu Dimitrie Ştirbei.
Karpát, K. (1994), "Eflak", DİA, X.
Maciu, V. (1971), "Les Relations Roumans Turques Pendant La Revolutons de 1848, Belleten, XXXV/139.
Negulescu- Alexianu, (1944), Regulementele Organice Valahiei Şi Moldovei, vol I.
Pala, N. N. (2009), Eflak ve Boğdan'da Osmanlı Hakimieti ve Fuad Efendi'nin Layihası, Dumlupınar Üniversitesi Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
Pamuk, Ş. (2007), Osmanlı Türk İktisadi Türk Tarihi 1500-1914.
Regulation for the Danubian Principalities, 1830.
Simirna, T.-Topan, M. V. (2015), "The Struggles for the Establishment of the National Bank of Moldavia in Light of the Theory of Political Entrepreneurship", The Romanian Economic Journal, XVIII/56.
Turan,Ş.(1951), "1829 Edime Antlaşması", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, IX/2.
Uyanık, F. (2018), II. Mahmud Dönemi Osmanlı İdaresinde Eflak Boğdan, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi.
Yenidünya Gürgen, S. (2019), Devletin Kahyası Sultamn Efendisi Mehmed Said Halet Efendi.

EXTENDED ABSTRACT

The Romanian society underwent a multi-layered and comprehensive administrative and socioeconomic transformation in the triangle of war-revolution-reform in the nineteenth century. Various developments triggering transformation in Moldavia and Wallachia depended on the power balance between European states, Russia, and the Ottoman Empire, the last of which legally reigned the region. Moldavia and Wallachia had been the center of political-military competition between the Ottoman Empire and Russia since the beginning of the eighteenth century. Russia first gained broad rights on Moldavia and Wallachia through diplomacy and increased its pressure on the Ottoman State. The Treaty of Küçük Kaynarca (1774), the Treaty of Aynalıkavak (1779), the Bill of 1783, and the Edict of 1802 served as a legal basis for Russia to achieve that goal. In the coming years, the competition over Moldavia and Wallachia depended not only on unilateral treaties or concessions but also on treaties and annexations imposed after wars and riots. The Revolution of 1848 was an important rupture in political, military, and socio-economic order in Moldavia and Wallachia. This study focused on the solution proposals and activities presented to the Ottoman Empire by Barbu Dimitrie Știrbei, the voivode of Wallachia between 1849 and 1851, in order to alleviate the damage of the Revolution of 1848. His words provide details about the chronic problems in Wallachia. The correspondence between the Voivodship of Wallachia and the Sublime Porte presents a detailed picture of how the Ottoman Empire, which had a flexible and participatory management approach, administratively responded to the Revolution of 1848 that shook the region.

The Revolution of 1848 caused political and social ruptures that had a significant impact on Moldavia and Wallachia. The developments across Europe after the revolution that broke out in France in February 1848 manifested themselves in Moldavia and Wallachia, which is known as the geography of revolution. Mihail Sturdza, the prince of Moldavia, took drastic measures to defuse the rebellion before it began. However, Gheorghe Bibescu, a hospodarate of Wallachia, was not as lucky as Sturdza. The elites, such as Nicolae Balcescu, Ion Bratianu, and Constantin Rosetti, who studied in France for years and turned from passionate thinkers into activists, soon ignited the riot. Growing in number, the intellectuals transformed their rebellion into a multilateral national movement in 1848 to secure social and political rights. One of the main objectives of the movement was to replace Regulamentul Organic, which was an obsolete a quasi-constitutional law abused by Russia to increase its influence in Wallachia, with a national law. The ominous developments in the region concerned both the Ottoman Empire, which had the legal right to rule, and Russia, which was a guarantor granted by previous treaties. The Russian Empire and the Ottoman Empire ended the conflict in Moldavia and Wallachia and signed the Treaty of Balta Liman to put the region in order. Both states had military presence in the territory between 1849 and 1851. While it meant restructuring for Wallachia, it meant competition for the two states. Pursuant to the Treaty of Balta Liman, Barbu Dimitrie Știrbei was appointed to the Wallachia Voivodship by the joint decision of the two states. Ahmed Vefik Bey was appointed on behalf of the Ottoman State and General Duhamel on behalf of Russia as commissioners. Until the end of 1851, the new Vojvoda had to rule the foreign troops and the capital under the supervision of one Turkish and one Russian extraordinary commissioners. This meant restricted autonomy for Moldavia and Wallachia. Știrbei focused on pacifying the revolutionary spirit in Wallachia and carrying out administrative, military, financial and social reforms, and bringing order back there.

Știrbei tried to make his rule long-lasting in Wallachia and curb the sphere of influence of Bibescu, whom he saw as a major opponent. He dismissed the opposition cadres and set up a team of obedient people with whom he could work in harmony. To overcome the financial hurdles, he proposed solutions, such as postponing loans and debts, raising the ashhar tax, and setting up a bank. However, the most remarkable measure was confiscating some of the income of dedicated churches that were gradually becoming a nuisance. It was a display of power as well as a financial measure, which was not approved by the Porte, but was secretly enforced by Știrbei. He reorganized the militia and set up border guards, which provided Wallachia independent and regular military units. He expropriated some of the land of large landowners and removed a large part of forced labor imposed on peasants to ensure social order and control. Most reforms were in line with the Proclamation of Islaz, which embodied the spirit of the Revolution of 1848. This suggests that the spirit of the “*kırksekizlikler*” (forty-eights) influenced the post-revolutionary reorganization of Wallachia and even achieved success to some extent.

Știrbei introduced a number of regulations that apparently did not contradict the terms of the Treaty of Balta Liman and were therefore all legitimate but actually prepared Wallachia for independence. He officially informed the Ottoman State at every step and requested permission from it, but nevertheless acted according to his plans. All of Știrbei's measures and steps focused not only on centralization but also on paving the way for Wallachia's independence, which eventually came to fruition. The Ottoman Empire turned down his undue financial suggestions, but endorse his suggestions which were for the good of the public. Thus, he implemented relatively moderate policies to maintain his power and to keep Wallachia in orbit of the Ottoman State instead of Russia.